

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 717/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B5-58Cr/16/2019 (pôvodne Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 58Cr/16/2019) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B5-58Cr/16/2019 (pôvodne Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 58Cr/16/2019) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B5-58Cr/16/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov, sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 717/2025-15 z 3. decembra 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Sťažovateľ sa žalobou podanou 31. augusta 2019 pôvodne na okresnom súde domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť 4 715,91 eur s príslušenstvom. Okresný súd 9. júna 2020 vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným 7. júla 2020. Uznesením z 15. decembra 2020 okresný súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 29Cr/15/2018 (ďalej len „súvisiace konanie“). O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. júna 2021 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že záver o potrebe prerušiť konanie bol nedostatočne odôvodnený. Okresný súd zaslal vyjadrenie žalovaného k žalobe sťažovateľovi 21. októbra 2022.

4. Dňa 17. januára 2023 sťažovateľ žiadal o nariadenie pojednávania v jeho veci. Na základe novej súdnej mapy bol spis v júni 2023 prevedený na mestský súd, ktorý uznesením z 24. júla 2023 napadnuté konanie prerušil do právoplatného skončenia súvisiaceho konania. Sťažovateľ toto uznesenie napadol odvolaním. Krajský súd dvakrát (22. februára 2024 a 24. apríla 2024) vrátil spis mestskému súdu bez rozhodnutia na vydanie opravného uznesenia.

5. Dňa 1. mája 2024 sťažovateľ vzal odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania späť z dôvodu, že súvisiace konanie bolo právoplatne skončené. Krajský súd o tom rozhodol uznesením z 15. augusta 2024. Spis bol mestskému súdu vrátený 3. septembra 2024.

6. Sťažovateľ 11. júna 2024, 20. novembra 2024 a následne 17. februára 2025 žiadal o pokračovanie v napadnutom konaní. Dňa 28. februára 2025 mestský súd nariadil pojednávanie na 25. jún 2025, ktoré však bolo zrušené z dôvodu trvalého preloženia zákonnej sudkyne na krajský súd. Následne došlo 19. mája 2025 a potom 7. augusta 2025 k zmene zákonného sudcu. Dňa 16. decembra 2025 bolo nariadené pojednávanie na 5. február 2026.

7. Podľa sťažovateľa došlo v jeho veci k porušeniu označených práv z dôvodu zbytočných prieťahov. Po dobu 6 rokov od podania žaloby nebolo vo veci rozhodnuté ani sa nevykonalo žiadne pojednávanie. Celé konanie prvoinštančného súdu je tak poznačené striedajúcimi sa obdobiami nečinnosti a nesústreďenej činnosti.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

8. V podaní doručenom ústavnému súdu 7. januára 2026 predsedníčka mestského súdu popísala priebeh napadnutého konania a poukázala na nadmerné zaťaženie súdneho oddelenia a personálnu poddimenzovanosť súdu, ktorá má podľa nej nepochybne zásadný vplyv na rýchlosť konania.

V postupe mestského súdu došlo k priet'ahom predovšetkým v období od 29. apríla 2025, keď bol zrušený predtým nariadený termín pojednávania, do 16. decembra 2025, keď bolo vo veci nariadené ďalšie pojednávanie. K priet'ahom došlo z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia zákonnej sudkyne.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (II. ÚS 573/2022). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' prejednáwanej veci, ústavný súd konštatuje, že návrhy na zrušenie rozhodcovských rozsudkov v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Rovnako nič nenasvedčuje tomu, že by v posudzovanej veci išlo o skutkovo či právne mimoriadne náročný spor.

13. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania. Sťažovateľ sa aktívne dožadoval nariadenia pojednávania.

14. V posudzovanej veci je zrejmé, že rozhodujúcim faktorom pri doterajšej dĺžke napadnutého konania sa stal postup súdu prvej inštancie. Dĺžku súdneho konania trvajúceho viac ako šesť rokov (ku dňu prerokovania ústavnej sťažnosti, pozn.) v civilnom spore bez meritórneho rozhodnutia nemožno ospravedlniť zložitost'ou danej veci a ani akýmikol'vek objektívnymi ťažkosťami súdu ako takého. Vo veci nebolo vykonané ani žiadne pojednávanie. Na tom nemení nič ani skutočnosť, že napadnuté konanie bolo dvakrát (neprávoplatne) prerušené. Ústavný súd poukazuje

na skutočnosť, že dĺžku konania poznačili obdobia neodôvodnenej nečinnosti súdu prvej inštancie (predovšetkým od júna 2021, keď bol spis vrátený z krajského súdu, do októbra 2022, keď súd doručil vyjadrenie žalovaného sťažovateľovi, ale aj od novembra 2022 do júla 2023, keď súd druhýkrát prerušil konanie, ako aj obdobie od apríla 2025 do decembra 2025, keď bolo nariadené pojednávanie).

15. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že mestský súd nezvolil v súdnom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza.

16. Mestský súd ospravedlňuje dĺžku konania preťaženosťou súdu a jeho personálnou nedostatočnosťou. Ústavnému súdu však neostáva iné, ako zotrvať na svojej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej takéto okolnosti nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy.

17. Ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom a dĺžka konania nie je primeraná. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj zodpovedajúce právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 3 000 eur, čo odôvodnil všeobecne neprimeranou dĺžkou napadnutého konania a stavom právnej neistoty.

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, charakter konania, správanie sťažovateľa a na konštatovanú nečinnosť mestského súdu, deklarovanie porušenia práv sťažovateľa a príkaz konať v napadnutom konaní je podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 2 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

22. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet jeho právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

23. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta v celkovej výške 949,17 eur s DPH, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur; DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 177,49 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu